

BASHKIA
TIRANË

INVESTO në TIRANË

TABELA E PËRMBAJTJES

01	TË DHËNA TË PËRGJITHSHME	3	07	LEJE IMPORTI DHE EKSPORTI	16
02	FUQIA PUNËTORE E EDUKUAR DHE PRODUKTIVE	4	08	GJENI MUNDËSI NË TIRANË	19
03	NJË PORTË HYRËSE PËR EVROPËN JUGLINDORE	6	09	NJË MJEDIS I SHKËLQYER PËR STARTUP-ET	21
04	ZONA METROPOLITANE E TIRANËS - VENDNDODHJE PREMTUESE 8 BIZNESI	8	10	RITJA E INVESTIMEVE TË HUAJA – LIGJ STRATEGJIK	22
05	STIMUJT KOMBËTAR PËR INVESTIME TË HUAJA DIREKTE	12	11	LICENSIMI I BIZNESIT	25
06	TREGTIA NDËRKOMBËTARE	14	12	PASURITË E PALUAJTSHME NË TIRANË	27
			13	TIRANA NË NJË VËSHTRIM	29

Kredite për foton © Bashkia Tiranë

1. TË DHËNA TË PËRGJITHSHME

TË DHËNA TË PËRGJITHSHME SHQIPËRI

Popullsia	2,829,741
Norma e rritjes së popullsisë	-1%
PBB	18.26 Miliardë USD
PBB për frymë	4,831.87 USD
Rritja PBB (% vjetore)	8.50%
Monedha	LEK shqiptar (ALL)
Shkalla e inflacionit	2.04%
Gjuha zyrtare	Shqip
Shkalla e papunësisë	11.82%
Eksporte	3,559 Milion USD
Importe	7,773 Milion USD
Fluksi i Investimeve të Huaja Direkte Brenda	1,234 Milion USD
Stoku i Investimeve të Huaja Direkte	10,074 Milion USD
Tregjet kryesore eksportuese	Itali, Kosovë, Spanjë, Greqi, Gjermani etj.
Tregjet kryesore importuese	Itali, Turqi, Kinë, Greqi, Gjermani etj.

Burimi: INSTAT 2021

SHKALLA TATIMORE

Shkalla e Tatimit të Korporatës	15.00%
	Paga nga: 0 – 30,000 ALL – 0%
Tatimi mbi të Ardhurat Personale	30,001-150,000 ALL – 13% të shumë sipër 30,000 ALL
	150,001 ALL < – 15,600 + 23% të shumë sipër 150,000 ALL
TVSH	20%
Shkalla e Sigurimeve Shoqërore për Punonjësit	32,000 - 141,132 ALL – 11.2%
Shkalla e Sigurimeve Shoqërore për Punëdhënësit	32,000 - 141,132 ALL – 16.7%

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

2. FUQIA PUNËTORE E EDUKUAR DHE PRODUKTIVE

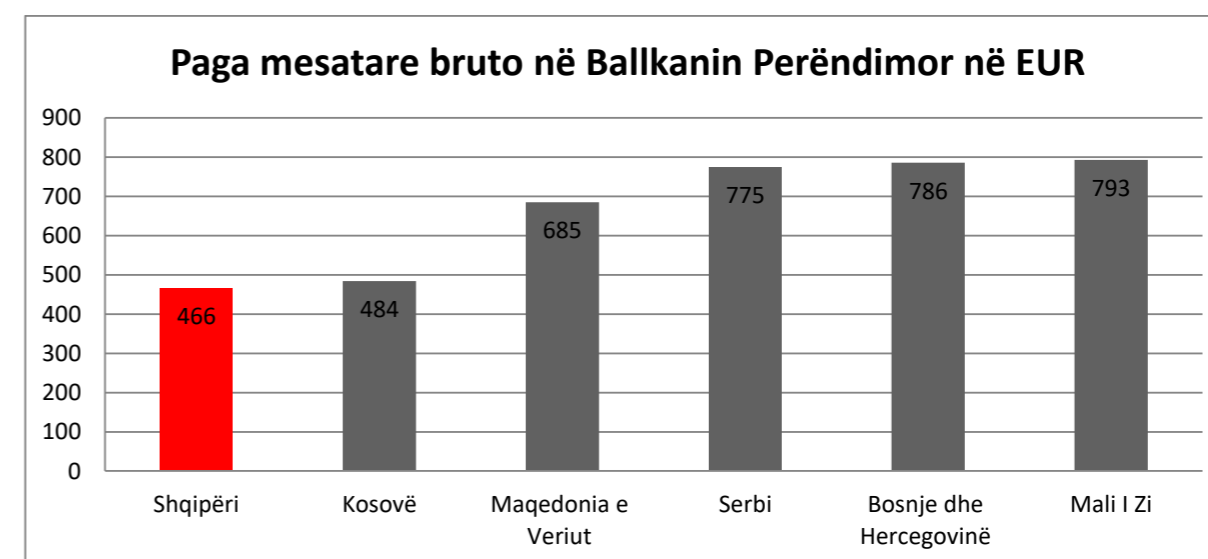
Tirana, kryeqyteti i Shqipërisë është një qytet shumëgjyresh që po lulëzon me hapa të mëdhenj. Ka 863,694 banorë dhe një moshë mesatare 36.6 vjeç (Open Data Tirana, 2021). Shkalla e shkrim-leximit për të rriturit është 96,85% (INSTAT, 2011).

Ekonomia e Zonës Metropolitane të Tiranës përfiton ndjeshëm nga përqendrimi i universiteteve dhe shkollave më të mëdha të të gjitha niveleve dhe llojeve në vend si dhe instituteve të shumta kërkimore e shkencore, përfshirë Akademinë e Shkencave me 13 institutet e saj dhe qendrat kërkimore-shkencore. Tirana ka rreth 180 institucione arsimore mes të cilave janë: Mjekësia, Drejtësia, Shkenca Ekonomike, Shkenca Inxhinierike dhe Shkenca Sociale. Shkalla e shkrim-leximit për të rinjtë është 98.7% (INSTAT, 2011)

Në vitin 2021 Tirana strehoi 82,627 studentë në nivelet 5 dhe 6 (universitare dhe pasuniversitare), duke përfituar jo vetëm një popullsi të gjallë dhe të re nga e gjithë Shqipëria dhe vendet fqinje, por edhe një fuqi punëtoare relativisht të mirëarsimuar pasi shumë prej studentëve qëndrojnë më pas në Tiranë.

67% e të gjithë studentëve shqiptarë në universitet studiojnë në Tiranë.

Human Development Report 2020 e renditi Shqipërinë në vendin e 69-të nga 189 vende dhe u identifikua si sektorët më të fortë të ekonomisë Shëndetësia dhe Arsimi, Trajnimi dhe Efikasiteti i Tregut të Punës. Anglishtja, italishtja dhe greqishtja fliten gjerësisht, ndërsa frëngjishtja dhe gjermanishtja janë të përfshira në kurrikulat e arsimit.

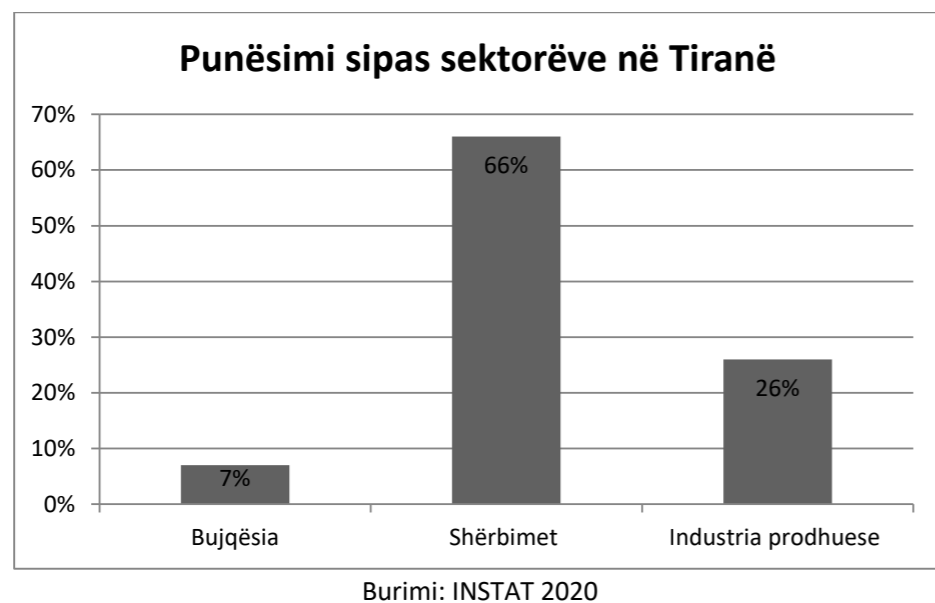

Burimi: Përpunimi i të dhënave nga Instituti përkatës i Statistikave 2021

Tirana ka një popullsi të arsimuar, ku shumë qytetarë kanë punuar në vende të tjera të Evropës për një periudhë kohe.

Për më tepër, Tirana karakterizohet nga një kapital njerëzor konkurrues.

- 47% e popullsisë së Tiranës është nën moshën 35 vjeç;
- Paga mesatare në Shqipëri është më konkurruesja në rajon ndërsa paga minimale është më e ulëta në rajon;
- Shqipëria ka mbi 1 milion profesionistë të arsimuar mirë, shumë të motivuar;
- Anglishtja, italishtja dhe greqishtja fliten gjerësisht, ndërsa frëngjishtja dhe gjermanishtja përfshihen në kurrikulat e arsimit në shkollë;
- Çdo vit, rreth 80,000 studentë regjistrohen në universitetet publike dhe private në Tiranë.

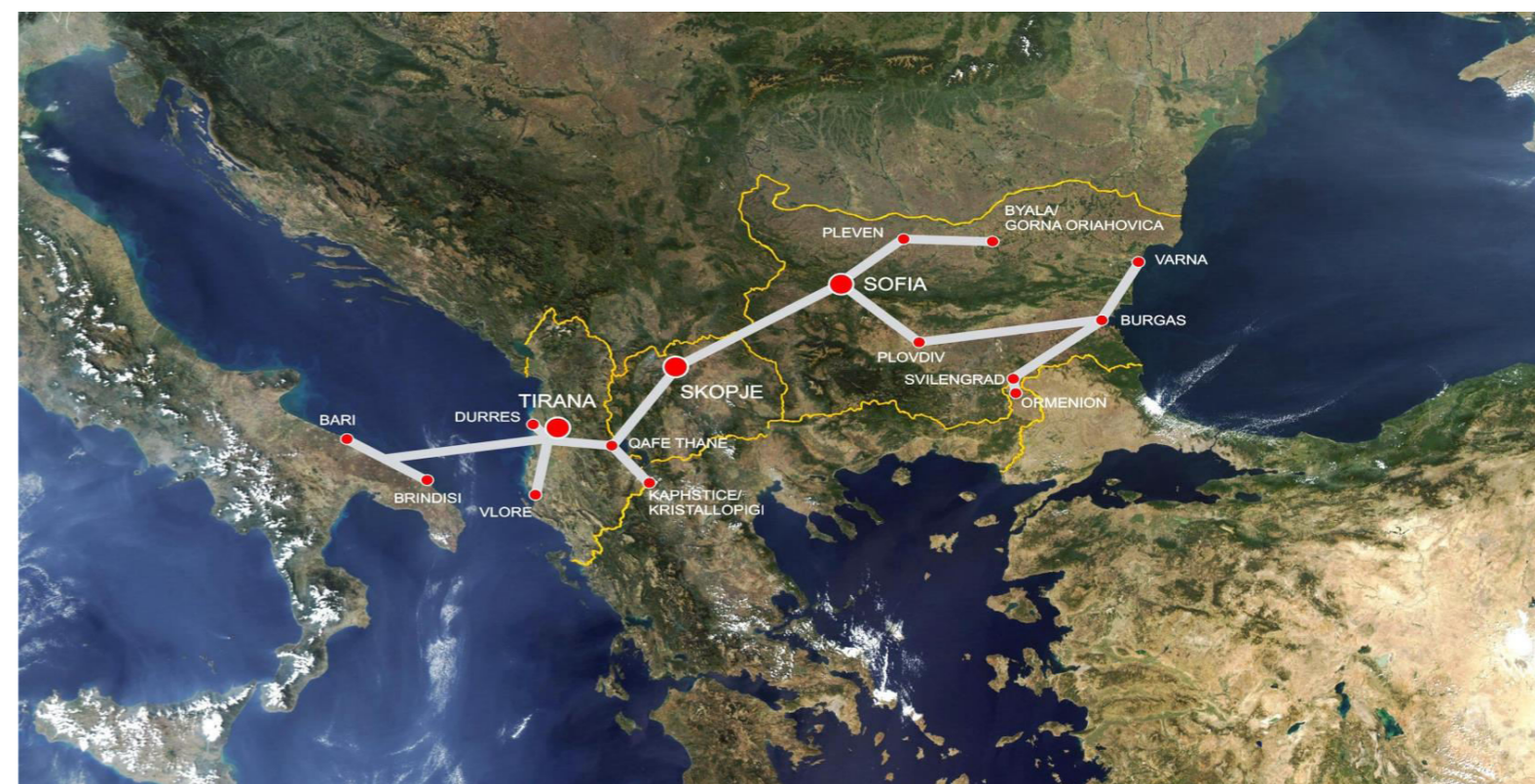
Në vitin 2020 sipas INSTAT, në qarkun e Tiranës, 66,3% e totalit të të punësuarve ishin në sektorin e shërbimeve, 26,3% e totalit të të punësuarve ishin në sektorin e prodhimit dhe 7,3% e totalit të të punësuarve ishin në sektorin e bujqësisë.

3. NJË PORTË HYRËSE PËR EVROPËN JUGLINDORE

Vendndodhja e Shqipërisë në qendër të udhëkryqit natyror të korridoreve të transportit evropian e vendos vendin në një pozicion gjeografik unik. Qeveria shqiptare ka investuar prej kohësh në infrastrukturën e vendit me qëllim zhvillimin e sektorit të transportit dhe Tirana është boshti i projekteve.

Rrjeti rrugor kombëtar shqiptar përban:

- 4,090 km rrugë;
- Të gjitha rrugët kryesore të vendit janë të asfaltuara sipas standardeve ndërkombëtare;
- Pjesa më e madhe e rrjetit dytësor të vendit e shtruar sipas standardeve ndërkombëtare;
- Shqipëria është e lidhur me një sërë korridoresh logjistike rajonale;
- Korridori VIII strategjik Pan-Evropian është i rëndësishëm për transportin dhe tregtinë në Shqipëri, pasi ai:
 - Bashkon detin Adriatik me Detin e Zi;
 - Kalon përmes Shqipërisë, Maqedonisë dhe Bullgarisë;
 - Lidh Durrësin dhe Tiranën me Shkupin, Sofjen, Burgasin, Varnën dhe Plodvivin.

Korridori Pan-Evropian

Tirana është pjesë e disa korridoreve të rëndësishme logjistike.

Një shembull është korridori “Durrës – Kukës Morinë”, i cili njihet si “Rruga e Kombit”.

- Konsiderohet si lidhja më e mirë e Shqipërisë me Korridorin VIII Pan-Evropian
- 170 km i gjatë
- Lidh kryeqytetin, Tiranën, me portin e Durrësit dhe shtetin e Kosovës.

Për sa i përket infrastrukturës kryesore të transportit, aktualisht po punohet për përfundimin e një numri korridorësh të tjerë të rëndësishëm, duke përfshirë:

- Autostradën Adriatiko-Joniane.

PORTET DETARE

Shqipëria ka rreth 440 km vijë bregdetare dhe aktualisht ka porte në katër qytete kryesore, konkretisht në Durrës, Vlorë, Sarandë dhe Shëngjin dhe qeveria ka plane për të ndërtuar porte të reja dhe për të zgjeruar ato ekzistuese.

Porti i Durrësit është vetëm 31 km nga Tirana:

- Porti më i madh dhe më i rëndësishëm në Shqipëri;
- Porta kryesore për në Korridorin VIII Pan – European;
- Në vitin 2021 mbulohej 80.7% e të gjithë transportit detar të udhëtarëve të vendit;
- Në vitin 2021 kishte një kapacitet përpunues prej më shumë se 6 milionë tonë në vit.

Porti i Vlorës, me një distancë prej 150 km nga kryeqyteti shqiptar, është një port terminal për naftën, nënproduktet dhe Gazin e Lëngshëm të Naftës. Ka akses në Korridorin VIII dhe ndodhet pranë rafinerive greke dhe italiane.

TRANSPORTI AJROR

Aeroporti Ndërkombëtar i Tiranës “Nënë Tereza” ndodhet në një pozicion të shkëlqyer gjeografik në zemër të Shqipërisë dhe është:

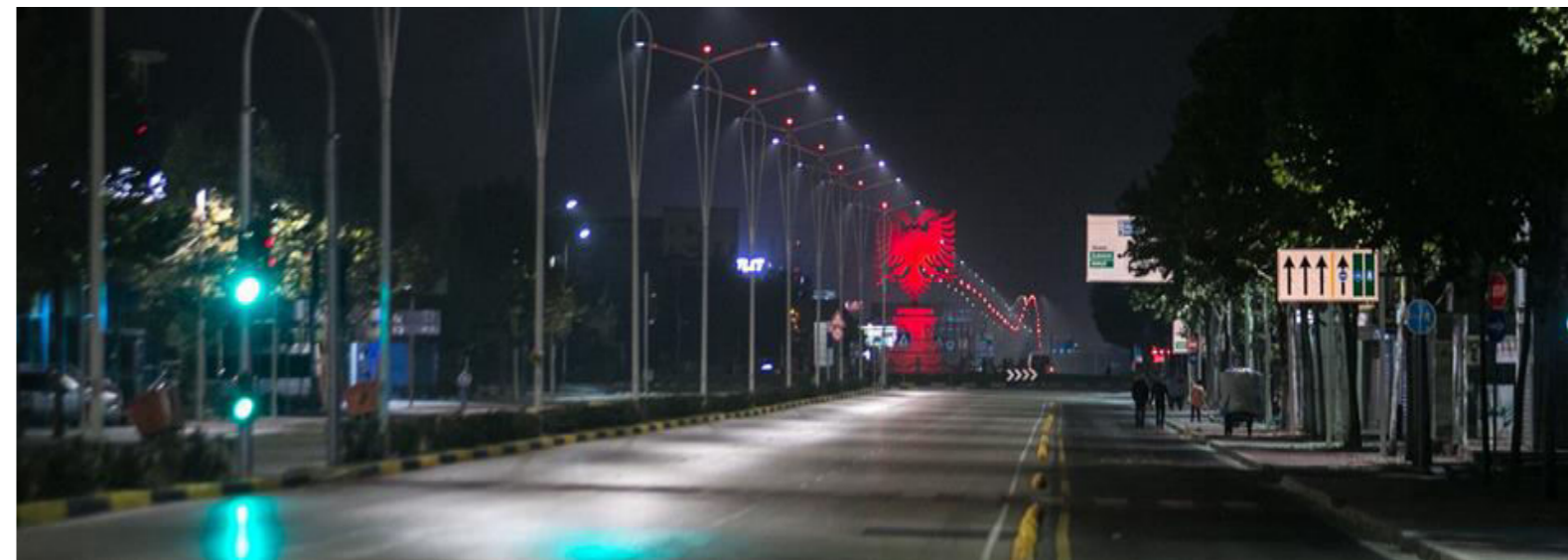
- 17 km (30 minuta) nga kryeqyteti;
- 32 km (45 minuta) nga Durrësi, porti më i madh i vendit;
- Ndodhet në një udhëkryq të madh ndërmjet Shqipërisë veriore, jugore, qendrore dhe lindore;
- Ndodhet shumë afër industrive kryesore të Shqipërisë, të cilat janë kryesisht të vendosura brenda ose rreth Tiranës.

Faktet kryesore:

- Lëvizjet totale të avionëve prej 28,270 në 2019
- Vëllimi total i pasagjerëve prej 3,338,147 në 2019
- Vëllimi total i ngarkesave (në ton) prej 2,372 në 2019

Rrugët nacionale shqiptare SH1, SH2 dhe SH3 takohen në Tiranë dhe po bëhet shumë punë për të përmirësuar rrjetin rrugor të qytetit, duke përfshirë krijimin e një autostrade të re për unzën e jashtme.

4. ZONA METROPOLITANE E TIRANËS – VENDNDODHJE PREMTUESE BIZNESI

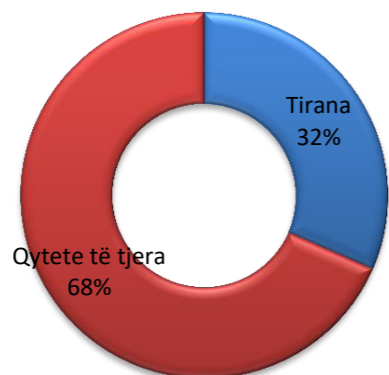
Kredite për foton © Bashkia Tiranë

Tirana është një nga qendrat më të rëndësishme të Ballkanit Jugor. Ndërtimi i një arterie të rëndësishme fizike (autostrada Tiranë – Durrës) ka lidhur dy zonat kryesore urbane të vendit, ka krijuar potencial ekonomik, ka tërhequr investime shtesë dhe ka kontribuar ndjeshëm në zhvillimin e përgjithshëm të rajonit si dhe të gjithë vendit. Në korridorin Tiranë - Durrës prodhohet më shumë se gjysma e PBB-së totale të vendit. Flukset kryesore të ndërveprimit ekonomik mbulojnë nga autostrada Tiranë – Durrës, pranë së cilës mund të gjenden objekte të shumta industriale dhe prodhuese. Mesatarisht rreth 25,000 njerëz udhëtojnë çdo ditë drejt Tiranës dhe 1,400 njerëz drejt Durrësit për shkak të punësimit në zona të ndryshme të rajonit.

Durana, si një projekt urbanistik, synon të krijojë një rrjet strategjik dhe të maksimizojë pasuritë natyrore, kulturore dhe sociale të rajonit. Aktivitetet ekonomike të Shqipërisë po përqendrohen gjithnjë e më shumë në korridorin urban Tiranë - Durrës, ku sipas INSTAT 2021 ndodhen rreth 54% e ndërmarrjeve vendase, 65% e sipërmarrjeve të mëdha dhe 56% e sipërmarrjeve prodhuese/prodhuese. Zona Tiranë - Durrës është një komponent kritik i ekonomisë kombëtare të Shqipërisë. Ky qark prodhon 48% të Prodhimit të Brendshëm Bruto (PBB) kombëtare dhe përfaqëson qarkun me të ardhurat më të larta për frymë, që janë 1.32 herë më të larta se mesatarja kombëtare, ndërsa vetëm Tirana është 1.41 herë më e lartë se mesatarja e vendit. Vetëm Tirana përbënte 46% të prodhimit kombëtar të mallrave dhe shërbimeve në fund të vitit 2021.

Krahasuar me Shqipërinë, qarku i Tiranës ka këto karakteristika:

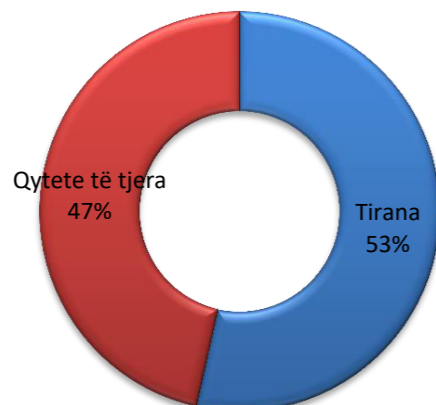
Njësi ligjore aktive në fund të 2021

Burimi: INSTAT 2021

Në fund të vitit 2021, në qarkun e Tiranës funksiononin 32% e totalit të njësive ligjore aktive të regjistruara në Shqipëri, gjë që nxjerr në pah rëndësinë e kësaj zone.

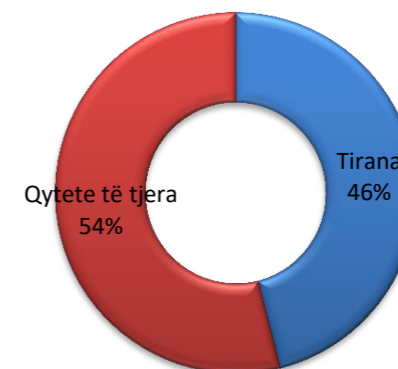
Sipërmarrje të mëdha në fund të 2021

Burimi: INSTAT 2021

Për më tepër, në qarkun e Tiranës ka një përqendrim të sipërmarrjeve të mëdha të Shqipërisë. Në këtë zonë operojnë 53% e sipërmarrjeve të mëdha në Shqipëri. Ndërmarrjet e mëdha sipas përcaktimit të INSTAT janë ato me mbi 50 punonjës.

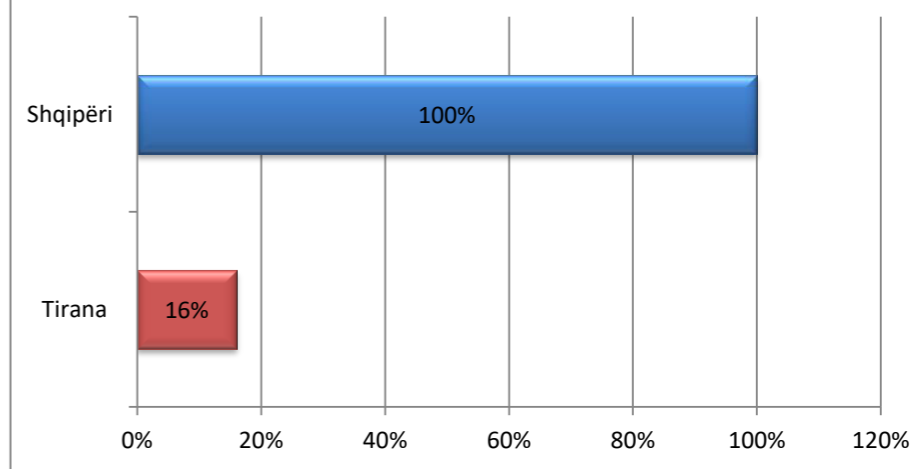
Prodhimi në fund të 2021

Burimi: INSTAT 2021

Prodhimi i mallrave dhe shërbimeve në qarkun e Tiranës në fund të vitit 2021 përbënte 46% të totalit të mallrave dhe shërbimeve të prodhuara nga sipërmarrjet në Shqipëri.

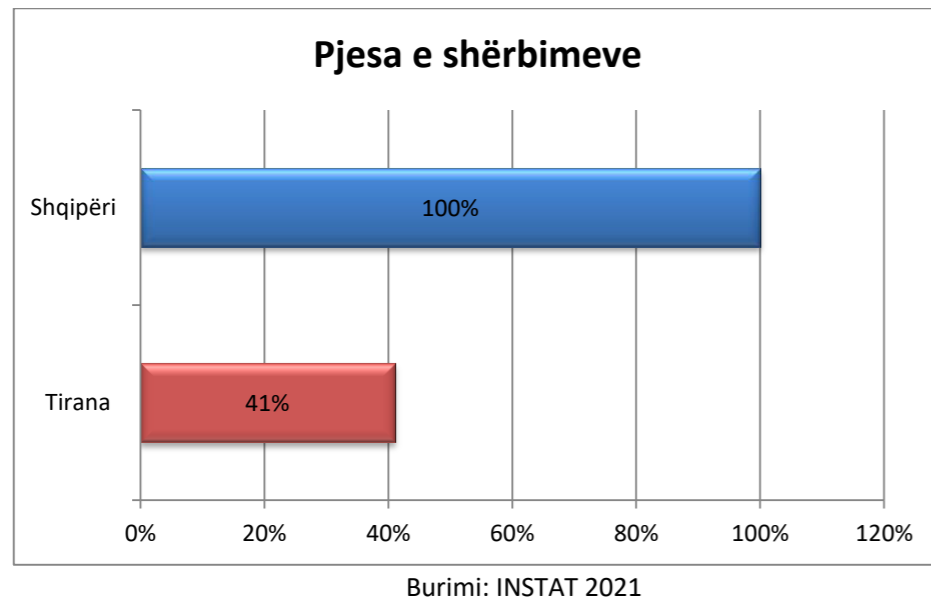
Pjesa e bujqësisë, pylltarisë dhe peshkimit

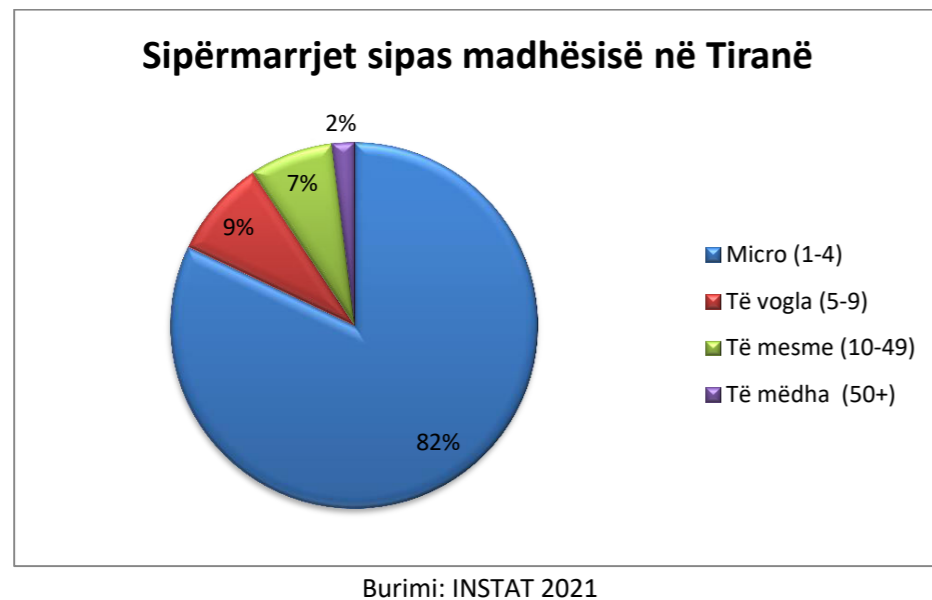
Burimi: INSTAT 2021

Qarku i Tiranës ka disa avantazhe për zhvillimin e bujqësisë, megjithëse pesha e saj është shumë më e ulët në krahasim me peshën kombëtare. Shqipëria karakterizohet nga:

1. Një vendndodhje e favorshme gjeografike në raport me Bashkimin Evropian, veçanërisht Italinë dhe Greqinë;
2. Nivele krahasuese të ulëta të pagave;
3. Një popullsi rurale relativisht e arsimuar, shumë prej të cilëve kanë punuar në vende të tjera evropiane për një periudhë kohe;
4. Kreativiteti i fermerëve shqiptarë në përshtatjen e shpejtë me rrethanat në ndryshim;
5. Tokat pjellore dhe klima e favorshme.

Nga ana tjetër, shërbimet janë mjaft të rëndësishme për ekonominë e qarkut të Tiranës, pasi 41% e sipërmarrjeve që operojnë në sektorin e shërbimeve në Shqipëri janë në këtë zonë.

Në qarkun e Tiranës, 82% e ndërmarrjeve janë mikro me 1-4 punonjës, 9% janë ndërmarrje të vogla me 5-9 punonjës, 7% janë ndërmarrje të mesme me 10-49 punonjës dhe 2% janë ndërmarrje të mëdha të përbëra nga më shumë se 50 punonjës.

6. STIMUJT KOMBËTAR PËR INVESTIME TË HUAJA DIREKTE

Shqipëria ofron një mundësi unike ekonomike për të zhvilluar industri moderne, një vend tërheqës dhe të qëndrueshëm për të jetuar dhe një qeveri të përkushtuar ndaj zhvillimit ekonomik afatgjatë. Investimet e portofolit të investimeve të huaja direkte (IHD-ve) në Tiranë janë zhvilluar gjatë dekadës së fundit. Kompanitë në zgjerim që kanë vendosur të hyjnë në tregun shqiptar po zëvendësojnë investitorët individualë.

Flukset e investimeve të huaja direkte kanë mbështetur ekonominë vendase. Në vitin 2020, investimet e huaja direkte, hyrjet neto në përqindje të PBB-së ishin 7.1%. Fluksi i investimeve të huaja direkte në Shqipëri u rrit në 1 miliard euro (1.1 miliardë dollarë) vitin e kaluar, krahasuar me 936.8 milionë euro në vitin 2020, sipas të dhënave të bankës qendrore. Sektorët që tërhoqën volumnin më të madh të investimeve nga jorezidentët në periudhën tetor-dhjetor 2021 ishin minierat dhe guroret me 99 milionë euro, pasuritë e paluajtshme me 50,2 milionë euro dhe financat dhe sigurimet me 37,9 milionë euro. Vëllimi më i madh i investimeve të huaja në Shqipëri në tremujorin e katërt të vitit 2021, prej 96.4 milionë euro, e ka origjinën në Holandë, e ndjekur nga Italia me 36.4 milionë euro dhe Turqia me 23 milionë euro.

Për të tërhequr dhe nxitur investimet e huaja direkte, Shqipëria ka miratuar një legjislacion liberal për investimet. Më poshtë është një përmbledhje e stimujve dhe avantazheve që ligji TEDA nr. 9789 datë 19.07.2007 "Për krijimin dhe funksionimin e Zonave Teknologjike dhe Zhvillimore" i ndryshuar me ligjin nr. 54/2015 krijon për investitorët.

1. Parashikueshmëria

- Shërbimet qeveritare në një "dritare të vetme" për zhvilluesit dhe përdoruesit e TEDA;
- Qira afatgjatë për TEDA;
- Arbitrazhi ndërkombëtar.

2. Produktiviteti

- Infrastruktura e besueshme e krijuar dhe ofruar për TEDA;
- Sigurimi i regjimit të përpunimit të jashtëm për produktet TEDA;
- Stimujt fiskalë për Kërkim dhe Zhvillim, dhe trajnimi i fuqisë punëtore.

3. Rentabiliteti

- Hyrja dhe dalja e mallrave në/nga zona, formalitetet dhe procedurat bëhen sipas dispozitave të Kodit Doganor;
- Zhvilluesit dhe përdoruesit përjashtohen nga pagesa e 50 përqindëshit të normës së tatimit për 5 vitet e para, nga fillimi i veprimtarisë së tyre në zonë;
- Zhvilluesit që investon në zonë, brenda 3 viteve nga data e fillimit të punimeve, ose përdoruesit që investon në zonë, brenda 3 viteve nga fillimi i veprimtarisë ekonomike të zonës, njihen si shpenzime të zbritshme, të periudhës tatimore, 20 për qind e shpenzimeve kapitale vjetore, pavarësisht nga shumata e amortizimit, sipas ligjit për tatimin mbi të ardhurat, për një periudhë 2-vjeçare;
- Furnizimi i mallrave shqiptare, të destinuara për t'u vendosur në zonë, konsiderohet si furnizim për eksport me shkallë zero, në përputhje me përcaktimet e ligjit për tatimin mbi vlerën e shtuar dhe legjislacionit doganor;
- Projekti i zhvilluesit përjashtohet nga taksa e ndikimit në infrastrukturë;
- Ndërtimet e realizuara në këtë zonë, sipas projektit të zhvilluesit, përjashtohen nga taksa e pasurisë së paluajtshme për një periudhë pesëvjeçare;
- Zhvilluesit ose përdoruesit e zonës janë të përjashtuar nga taksa mbi kalimin e së drejtës së pronësisë mbi pasuritë e paluajtshme;
- Shpenzimet për paga dhe kontributet shoqërore e shëndetësore, që punëdhënësi paguan për punëmarrësit, njihen 150 për qind të vlerës gjatë vitit të parë fiskal të ushtrimit të aktivitetit. Në vitet në vijim, shpenzimet shtesë për pagat, në raport me vitin paraardhës, për efekt të llogaritjes së fitimit të tatueshëm, njihen si shpenzime të njohura me 150 për qind të vlerës;
- Kostot e trajnimit të punonjësve në zonat e teknologjisë dhe zhvillimit ekonomik, për efekt të llogaritjes së fitimit të tatueshëm, njihen si shpenzime të njohura të periudhës tatimore me dyfishin e vlerës, për një periudhë 10-vjeçare nga fillimi i veprimtarisë ekonomike;
- Shpenzimet për kërkim shkencor dhe zhvillim njihen si shpenzime të njohura me dyfishin e vlerës, për një periudhë 10-vjeçare nga fillimi i veprimtarisë ekonomike.

Bashkia e Tiranës po zhvillon aktualisht një TEDA të re brenda juridiksionit të saj. Bashkia e Tiranës synon të krijojë një TEDA të standardeve shumë të larta me prioritet industritë me karakter teknologjik si industria e automobilave, TIK-ut dhe elektronikës, si dhe industria farmaceutike, industritë prodhuese, industritë agropërpunuese dhe çdo industri tjetër në përputhje me legjislacionin shqiptar.

7. TREGTIA NDËRKOMBËTARE

Në Nomenklaturën e Kombinuar të Klasifikimit të Mallrave zbatohen tarifatat doganore. Ky klasifikim është në përputhje me Nomenklaturën e Kombinuar të Klasifikimit të Mallrave të Komunitetit Evropian. Sistemi i tarifave është shumë i thjeshtë. Sistemet më të favorizuara të tarifave kombëtare të aplikueshme janë: 0%, 2%, 5%, 6%, 10% dhe 15%.

Marrëveshja e Stabilizim Asociimit (MSA)

Si një arritje e rëndësishme drejt integritit në BE, Marrëveshja e Stabilizim Asociimit përfshin krijimin e një zone të tregtisë së lirë ndërmjet Shqipërisë dhe BE-së në një hark kohor 10-vjeçar. MSA-ja u ratifikua në prill 2009 dhe zëvendëson Marrëveshjen e Përkohshme e cila tani është pjesë përbërëse e MSA-së.

Marrëveshja e Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA)

Më 19 dhjetor 2006, të gjitha marrëveshjet tregtare dypalëshe të Shqipërisë me vendet e rajonit u shndërruan në një marrëveshje shumëpalëshe, Marrëveshja e Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA 2006), e cila përfshin tetë vende: Shqipërinë, Maqedoninë, Malin e Zi, Kosovën, Moldavinë, Kroacinë, Serbinë dhe Bosnje dhe Hercegovinën. Objektivat kryesore të CEFTA-s janë ndër të tjera, zgjerimi i tregtisë në mallra dhe shërbime dhe nxitja e investimeve me anë të rregullave të drejta, të qëndrueshme dhe të parashikueshme, eliminimi i barrierave në tregtinë ndërmjet palëve, sigurimi i mbrojtjes së duhur të të drejtave të pronësisë intelektuale në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe harmonizimi i dispozitave mbi çështjet moderne të politikës tregtare si rregullat e konkurrencës dhe ndihma shtetërore. Gjithashtu, CEFTA përfshin procedura të qarta dhe efektive për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve.

Marrëveshja e Tregtisë së Lirë me Turqinë

Marrëveshja e Tregtisë së Lirë (MTL) ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Turqisë ka hyrë në fuqi në maj 2008. Janë liberalizuar eksportet e produkteve industriale me origjinë shqiptare dhe turke. Për sa i përket produkteve bujqësore, palët kanë rënë dakord reciprokisht që t'i japin njëra-tjetrës tarifën preferenciale dhe kuotën tarifore. Lista e produkteve përmbahet në Protokollin I të kësaj Marrëveshjeje. Aneksi I i këtij Protokollit përmban listën e produkteve bujqësore me origjinë nga Turqia dhe Shtojca II përmban listën e produkteve bujqësore me origjinë nga Shqipëria. Të gjitha produktet e tjera bujqësore që nuk janë në këto shtojca do të eksportohen dhe importohen duke iu nënshtruar detyrimeve doganore përkatëse.

Shoqata Evropiane e Tregtisë së Lirë (EFTA)

Në dhjetor 2009, Shqipëria nënshkroi një MTL me Shoqatën Evropiane të Tregtisë së Lirë (EFTA). Shtetet anëtare të EFTA-s janë Islanda, Lihtenshtajni, Norvegjia dhe Zvicra. Marrëveshja e Tregtisë së Lirë ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe shteteve të EFTA-s fokusohet në liberalizimin e tregtisë së mallrave. Si EFTA ashtu edhe Shqipëria do të heqin të gjitha taksat doganore për produktet industriale, përfshirë peshkun dhe produktet e tjera detare. Marrëveshjet dypalëshe për produktet bujqësore ndërmjet shteteve individuale të EFTA-s dhe Shqipërisë janë gjithashtu pjesë e instrumenteve që krijojnë zonën e tregtisë së lirë ndërmjet të dyja palëve.

Akumulimi diagonal

Akumulimi diagonal (bazuar në parimin i cili ju mundëson shtetet importuese, të cilat pas një shkalle të caktuar përpunimi, mallrat me origjinë e tyre). Aplikimi i akumulimit diagonal ndërmjet Shqipërisë, Kroacisë, Maqedonisë, Serbisë dhe shteteve të EFTA-s është parashikuar nga Marrëveshjet e Tregtisë së Lirë që këto vende kanë nënshkruar me shtetet e EFTA-s.

Programi i Sistemit të Përgjithshëm të Preferencave (GSP) të SHBA-së

Sistemi i Preferencave të Përgjithshme (GSP) është një program tregtar i SHBA-ve i krijuar për të nxitur rritjen ekonomike në vendet në zhvillim duke ofruar hyrje pa doganë preferenciale deri në 3,500 produkte nga 128 vende, përfshirë Shqipërinë dhe Kosovën. Qëllimi i programit GSP është t'u japë këtyre eksporteve një avantazh konkurrues në tregun e SHBA.

MARRËDHËNIET NDËRKOMBËTARE

Organizatat Ndërkombëtare

Albanian Helsinki Committee Central European Initiative

European Bank for Reconstruction and Development Food and Agriculture Organization International

Atomic Energy Agency

International Criminal Court International Fund for Agricultural Development

International Finance Corporation International Labor Organization International Monetary Fund

International Organization of La Francophonie Multilateral Investment Guarantee Agency (World Bank

Group)

NATO

Black Sea Economic Cooperation Organization of the Islamic Conference

Organization for Security and Co-operation in Europe The World Bank

UNESCO UNICEF UNIDO

United Nation

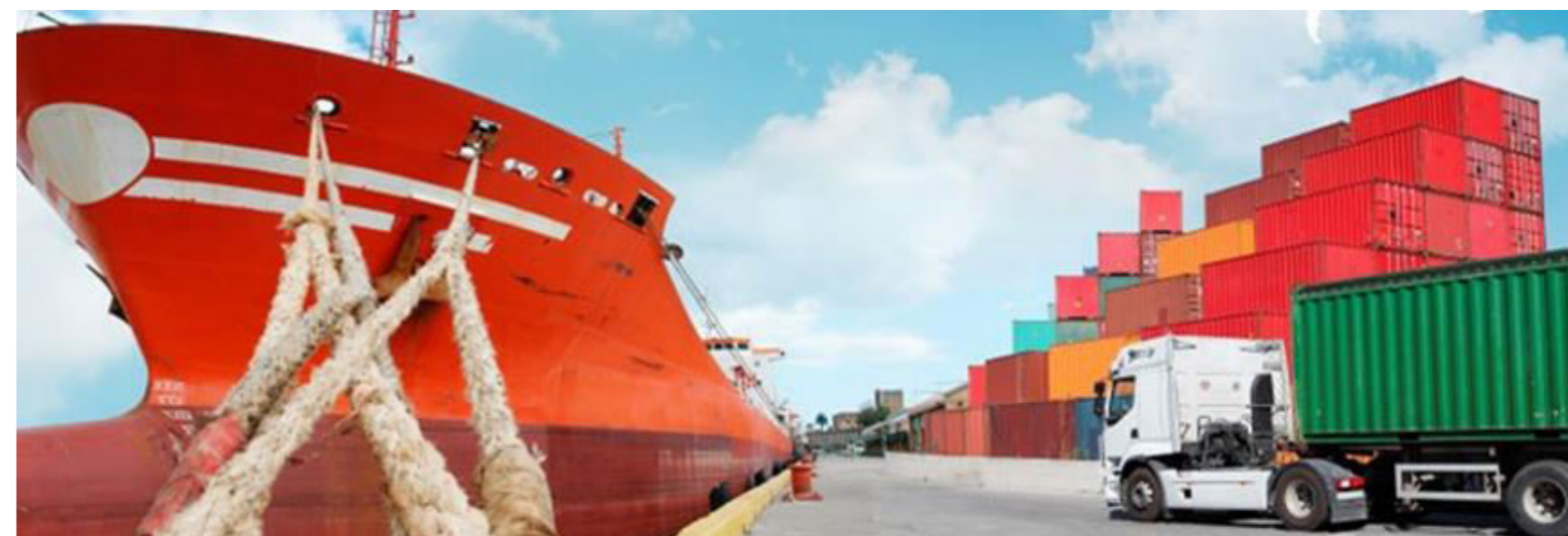
United Nations Conference on Trade and Development USAID

WHO WIPO WTO

8. LEJE IMPORTI DHE EKSPORTI

Legjislacioni dhe administrata doganore

Drejtoria e Përgjithshme e Doganave (DPD) është institucioni përgjegjës për menaxhimin e doganave në Republikën e Shqipërisë. DPD është në varësi të Ministrisë së Financave dhe ushtron veprimtarinë e saj në zbatim të ligjit nr.8449, datë 27.01.1999 "Kodi Doganor i Republikës së Shqipërisë" dhe ndryshimeve të tij. Më shumë informacion rreth regjimit doganor shqiptar mund të gjeni në <http://www.dogana.gov.al>

REGJIMET DOGANORE SHQIPTARE

- Vendosja në regjim të qarkullimit të lirë.** Mallrat e vendosura në qarkullim të lirë, me një nivel të reduktimit ose detyrimit zero të importit, për shkak të përdorimit të tyre të veçantë/të veçantë, do të mbeten nën mbikëqyrjen doganore. Kjo mbikëqyrje përfundon kur kushtet për nivelin e uljes ose normën zero të taksës pushojnë së ekzistuari, kur mallrat eksportohen ose asgjësohen, ose kur mallrat përdoren për qëllime të ndryshme nga ato të parashikuara për zbatimin e uljes së nivelit ose normës zero të taksës, me kusht që të paguhen detyrimet përkatëse.
- Regjimi i Lejes së Përkohshme** mundëson, në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë, lehtësimin e plotë ose të pjesshëm nga detyrimet e importit dhe pa iu nënshtruar masave të politikës tregtare, për mallrat joshqiptare të destinuar për rieksporim pa iu nënshtruar asnjë ndryshojnë përveç amortizimit për shkak të përdorimit të tyre.
- Regjimi i përpunimit aktiv** i referohet një procedure doganore ku mallrat e importuara në Shqipëri, ose me origjinë shqiptare, prodhohen ose përpunohen dhe më pas rieksporthen nga Shqipëria në formën e produktit kompensues. Regjimet e përpunimit aktiv u lejojnë prodhuesve të importojnë lëndë të para ose produkte gjysëm të përpunuara, të përjashtuar plotësisht ose pjesërisht nga detyrimet doganore, dhe të prodhojnë/përpunojnë dhe riekspertojnë produktet e gatshme kompensuese. Produkti original i importuar mund ose nuk mund të dallohet nga produkti i përfunduar.

4. **Regjimi i përpunimit të jashtëm** zbatohet për mallrat shqiptare të eksportuara përkohësisht nga vendi për t'u përpunuar jashtë vendit dhe për t'u riimportuar në formën e produkteve kompensuese, në territorin e Shqipërisë. Produktet kompensuese të riimportuara do të lirohen në qarkullim të lirë plotësisht ose pjesërisht të përjashtuara nga detyrimet e importit.
5. **Regjimi i magazinimit** lejon ruajtjen në një magazinë doganore të:
- Mallra jo shqiptare që nuk i nënshtrohen detyrimeve doganore;
 - Mallrat shqiptare, kur dispozitat në fuqi, në rastet e magazinimit të tyre në doganë, kërkojnë zbatimin e masave për eksportin e këtyre mallrave.
- Një magazinë doganore mund të jetë publike ose private.**
- Depot publike përdoren për ruajtjen e mallrave nga çdo person i interesuar;
 - Magazinat private përdoren për të ruajtur mallrat vetëm nga operatorët e magazinës.
6. **Regjimi i tranzitit** i referohet qarkullimit të mallrave nga një pikë doganore në tjetrën në territorin e Shqipërisë të:
- Mallra jo shqiptare që nuk i nënshtrohen detyrimeve doganore dhe importit;
 - Mallrat shqiptare që i nënshtrohen procedurave të eksportit.
- Ky regjim mund të zbatohet edhe për qarkullimin e mallrave në një territor tjetër në rastet e:**
- një marrëveshje ndërkombëtare të nënshkruar;
 - shoqërohet me dokument transporti të lëshuar në territorin e Shqipërisë.
7. **Regjimi i përpunimit të mallrave** nën kontroll doganor lejon importin e mallrave joshqiptare të përjashtuara nga detyrimet doganore; shfrytëzimin e tyre në operacione që shkaktojnë ndryshimin e natyrës së tyre dhe më pas vendosjen në qarkullim të lirë të produkteve të përfituara si rezultat i këtyre veprimeve, pasi të jenë përmbushur detyrimet përkatëse të importit.
8. **Pranimi i përkohshëm** zbatohet për mallrat që nuk lëshohen menjëherë në qarkullim të lirë dhe mbahen përkohësisht në një magazinë derisa të futen në një regjim tjetër doganor. Depot janë ambiente të miratuara nga Autoritetet Doganore. Koha e ruajtjes në këto zona do të jetë jo më shumë se 5 ditë për mallrat e transportit rrugor dhe hekurudhor dhe jo më shumë se 10 ditë për mallrat e transportit detar.

Kredite për foton © Bashkia Tiranë

Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH)

Importet

TVSH-ja vlerësohet, aplikohet dhe paguhet në momentin që mallrat hyjnë në territorin doganor shqiptar. Norma e TVSH-së është 20% e vlerës së tatueshme.

Sipas ligjit nr.7928, datë 26.12.2007 "Për TVSH-në" i ndryshuar, përjashtimi nga TVSH-ja zbatohet për:

- Importin e mallrave të vendosura në regjimin e tranzitit;
- Importin e mallrave të deklaruara se janë nën regjimin e lejimit të përkohshëm;
- Importin e mallrave në përpunim aktiv;
- Importin e mallrave ose shërbimeve që lidhen me kryerjen e fazave të kërkimit dhe zhvillimit të operacioneve të naftës, të kryera nga kontraktorët që punojnë për këto operacione;
- Importin e kafshëve të gjalla me origjinë nga donatorë të ndryshëm;
- Importin e mallrave që vijnë nga NATO;
- Importin e mallrave elektroshtëpiake që ndihmojnë në integrimin e personave me aftësi të kufizuara në jetën e përditshme.

Kodi doganor parashikon përjashtimin nga detyrimet doganore për emigrantët e kthyer (personat që kanë jetuar në një vend tjetër për një periudhë jo më pak se 12 muaj të vazhduar dhe kthehen në Shqipëri).

Eksportet

Eksportet shqiptare janë të përjashtuara nga TVSH-ja (norma e TVSH-së 0%).

DOKUMENTA EKSPORTI	DOKUMENTA IMPORTI
Çertifikata e origjinës	Çertifikata e cilësisë
Faturë CMR	Faturë CMR
Fatura komerciale	Deklarata e importit doganor
Deklarata e eksportit doganor	EUR 1 - Çertifikata e origjinës
Lista e paketimit	Fatura
Faturë për trajtimin e terminalit	Lista e paketimit
TIN	TIN
	Dokumenti i tranzitit (T1)

Dokumentacioni i importit dhe eksportit

9. GJENI MUNDËSI NË TIRANË

Progres-raporti më i fundit i BE-së për Shqipërinë thekson aspektet e mëposhtme më të rëndësishme për zhvillimin socio-ekonomik të vendit, dhe indirekt Tiranës:

- Dominimi i sektorit privat dhe roli kyç i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme;
- Procedurat që funksionojnë mirë për fillimin e biznesit;
- BE-ja si partneri kryesor tregtar dhe burimi i IHD-ve.

Avantazhet:

- Akumulimi dhe përqendrimi i një shumëllojshmërie të gjerë të aktivitetit ekonomik urban në Bashkinë e Tiranës;
- Rritje ekonomike relativisht e lartë;
- Rrjet infrastrukturor i zhvilluar mirë, i përbërë nga unaza dhe rrugë radiale;
- Tirana si pjesë e Korridorit VIII Panevropian;
- Potencial i konsiderueshëm për të qenë një qendër unike urbane në të ardhmen në Ballkan, duke tërhequr kështu turistë dhe investitorë nga vendet e BE-së;
- Disponueshmëria e fuqisë punëtore të arsimuar mirë;
- Marrëdhëniet kulturore, sociale dhe shkencore me popullsinë shqiptare në vendet fqinje dhe një nivel i lartë integrimi me vendet e afërta të BE-së si Greqia dhe Italia;
- Relativisht homogjene dhe me përfshirje të shoqërisë, dhe treguesit e varfërisë po bien me shpejtësi;
- Aksesueshmëri ndërkombëtare e zhvilluar mirë.

Mundësitë:

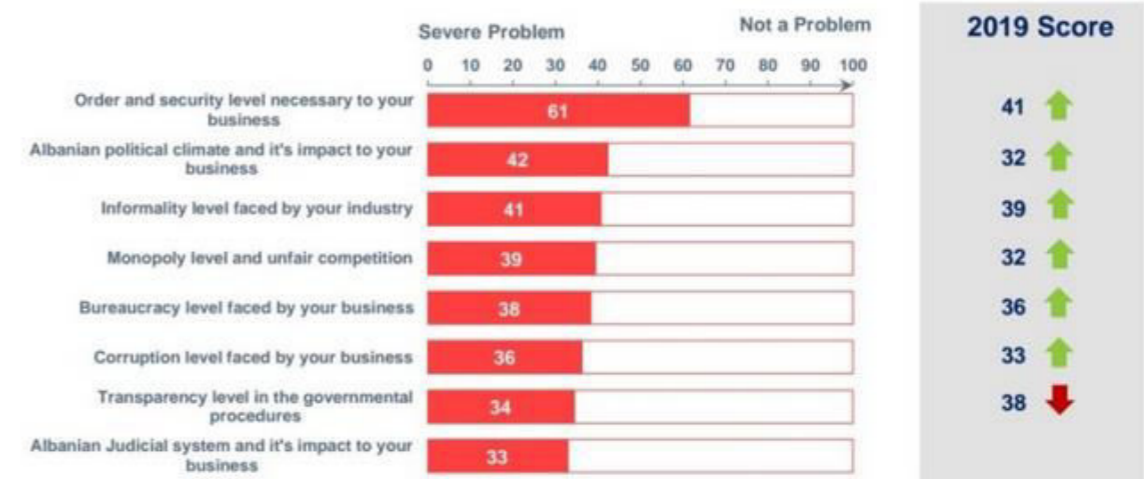
- Potenciali hapësinor në rritje, për të tërhequr mundësi të reja investimi jashtë unazës kryesore të qytetit;
- Rritja e popullsisë brenda dhe jashtë qytetit, duke aktivizuar në këtë mënyrë ekonominë urbane;
- Lidhja e ngushtë me Portin e Durrësit dhe ekzistenca e një porti operativ efikas për zhvillimet e ardhshme;
- Fluksi i fuqisë punëtore me aftësi profesionale dhe sipërmarrëse dhe akumulimi i kapitalit dhe asetëve në sektorët prodhues;
- Mundësi të reja investimi, duke përfshirë industrinë që ndodhen jashtë unazës së qytetit dhe menaxhimin më të mirë të territorit;
- Efektet pozitive në drejtim të efikasitetit dhe ekonomisë së shkallës në menaxhimin e qytetit dhe zbatimin e reformës së decentralizimit;
- Bashkëpunim intensiv me Bashkinë e Durrësit për shfrytëzimin e plotë të mënyrave të transportit dhe kapitalizimin e një ekonomie të përbashkët.

TË BËSH BIZNES NË SHQIPËRI 2021-2022

Shoqata e Investitorëve të Huaj të Shqipërisë (FIAA) zhvilloi Anketën e Mjedisit të Biznesit brenda anëtarëve të FIAA dhe rrjetit të investitorëve në vend. Në përgjithësi, gjetjet tregojnë përmirësim në fusha të rëndësishme si niveli i rendit dhe sigurisë së ofruar në Shqipëri, infrastruktura rrugore dhe furnizimi me energji, marrëdhëniet me institucione të ndryshme si Dogana, Qeveria Qendrore, si dhe përmirësime të mëtejshme në sistemin e Tatimeve E. Procesi i rimbursimit të TVSH-së.

Doing Business in Albania in 2021-2022

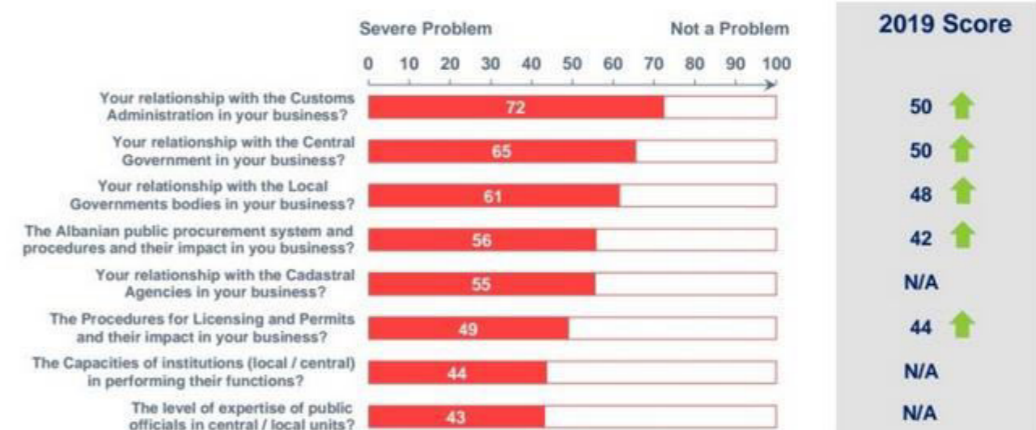
Specific Business Climate

Burimi: FIAA, Gjetjet e Anketës së Mjedisit të Biznesit

Doing Business in Albania in 2021-2022

Relationship with Albanian Institutions

Burimi: FIAA, Gjetjet e Anketës së Mjedisit të Biznesit

Doing Business in Albania in 2021 - 2022

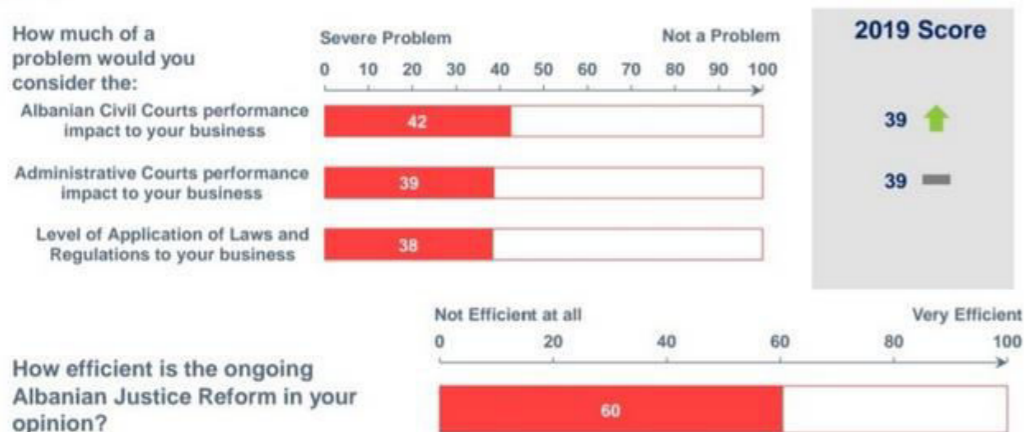
Overall Business Climate

Burimi: FIAA, Gjetjet e Anketës së Mjedisit të Biznesit

Doing Business in Albania in 2021-2022

Judicial System

Burimi: FIAA, Gjetjet e Anketës së Mjedisit të Biznesit

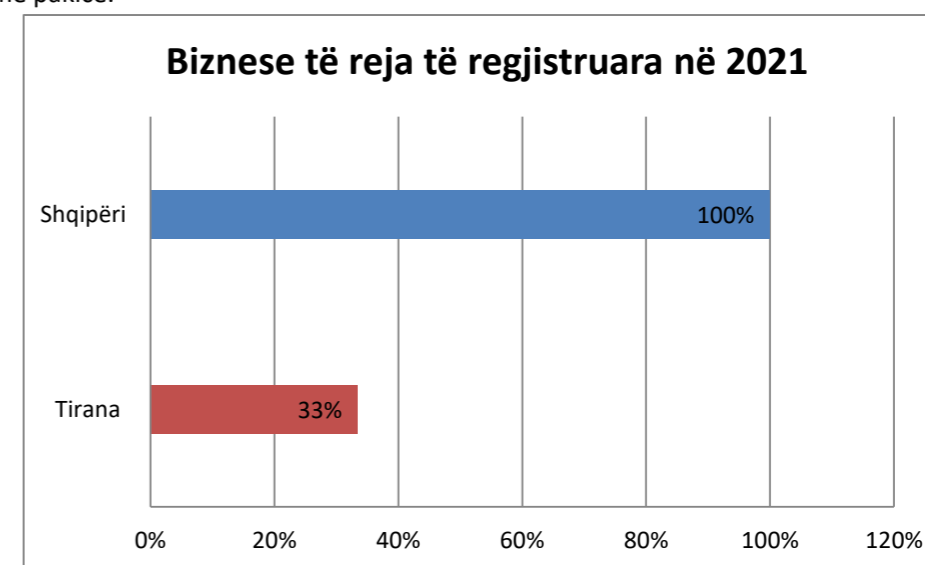
10. NJË MJEDIS I SHKËLQYER PËR STARTUP-ET

Ekosistemi i startup-eve në Tiranë po rritet me shpejtësi dhe sipërmarrësit e rinj shqiptarë po lançojnë vazhdimisht startup-e dhe ide biznesi inovative. Shumë organizata rinore dhe qeveria po zhvillojnë gjithashtu programe dhe konkurse startup për të rritur ndërgjegjësimin për rëndësinë e sipërmarrjes, për të nxitur dhe inkurajuar krijimin e startupeve dhe inovacioneve të reja në Shqipëri.

Në vitin 2021, Këshilli i Ministrave i Shqipërisë miratoi një ligj që synon të sigurojë kuadrin ligjor dhe rregulloret e duhura në mbështetje të startup-eve dhe zhvillimit të ekosistemit të inovacionit. Ligji ka qëllime të ndryshme si:

- të lehtësojë krijimin e startup-eve dhe integrimin e tregut;
- të tërheqë talentin dhe mbajtjen;
- Risi në kuadrin ligjor dhe procedurat e prokurimit;
- të lehtësojë aksesin në financa;
- Përfshirja dhe diversifikimi social.

Sipas StartupBlink, Ekosistemi Startup i Tiranës renditet në vendin e 461 globalisht dhe tregon një momentum pozitiv duke u rritur me 27 pikë që nga viti 2021. Tirana renditet gjithashtu në vendin e parë në Shqipëri dhe e 35-ta në Evropën Lindore. Tirana është një vend ideal për t'u vendosur si biznes për transportin, marketingun dhe shitjet, si dhe bizneset fillestare të tregtisë elektronike dhe shitjes me pakicë.

Burimi: INSTAT, Open Data

Tirana ka një kontribut të rëndësishëm në numrin e bizneseve të reja në ekonominë shqiptare.

11. RRRITJA E INVESTIMEVE TË HUAJA – LIGJ STRATEGJIK

Shqipëria ka një potencial i madh ekonomik i favorizuar nga pozicioni i saj gjeografik, demografia dhe burimet natyrore. Shqipëria ofron një mjedis të favorshëm dhe kosto të përshtatshme për të bërë biznes, skema tërheqëse për investitorët, sistem online për regjistrimin dhe pagesën e taksave si dhe një proces me një ndalesë për regjistrimin dhe licencimin e biznesit. Sipas INSTAT, deri në fund të vitit 2021 në Shqipëri operonin 5250 sipërmarrje të themeluara nga investitorë të huaj dhe 1385 sipërmarrje të themeluara bashkërisht nga investitorë të huaj dhe shqiptarë. Ndërmarrjet e huaja dhe të themeluara të përbashkëta përbëjnë 5.6% të numrit të sipërmarrjeve që operojnë në Shqipëri në fund të vitit 2021.

Hyrja e IHD-ve në vitin 2021, krahasuar me vitin paraprak është rritur me 13.3%. Shqipëria ofron mundësi të mëdha investimi në sektorë me rritje të qëndrueshme ekonomike si: energjia dhe industria minerare, transporti dhe logjistika, turizmi, bujqësia, prodhimi. Për më tepër, qeveria ka lehtësuar procedurat e eksportit duke zbatuar një sistem inspektimi elektronik të orientuar në vlerësimin e rrezikut, i cili ka reduktuar kohën e shpenzuar për procedurat ndërkufitare.

Ligji nr. 7764 datë 11.02.1993 “Për Investimet e Huaja” garanci për të gjithë të huajt (persona fizikë ose juridikë) që janë të gatshëm të investojnë në Shqipëri.

- Ligji lejon pronësinë 100% të kompanisë nga të huajt. Ai garanton mbrojtje specifike për investitorët e huaj. Prioritet i lartë i është dhënë investitorëve dhe investimeve të huaja potenciale nëpërmjet liberalizimit të politikave për tërheqjen e tyre.
- IHD-të lejohen dhe trajtohen në mënyrë të barabartë me investimet e brendshme. Investitorët e huaj lejohen gjithashtu të blejnë prona private të banimit. Investitorët e huaj nuk mund të blejnë tokë bujqësore, e cila mund të jepet me qira vetëm deri në 99 vjet, ndërsa pronat e tjera për qëllime komerciale mund të blihen vetëm nëse investimi ka një vlerë trefish më të madhe se çmimi i tokës. Në përputhje me këto politika, janë zbatuar një sërë reformash dhe ligjesh që garantojnë dhe mbështesin investimet e huaja.

Ligji nr. 55/2015 “Për Investimet Strategjike” konsideron si sektorë strategjikë:

- Sektori i energjisë dhe minierave;
- Sektori i transportit, telekomunikacionit, infrastrukturës dhe mbetjeve urbane;
- Sektori “Turizëm (Strukturat turistike)”;
- Sektori “Bujqësia (ferma e madhe bujqësore) dhe peshkimi”;
- Sektori “Zona e Zhvillimit Ekonomik Teknologjik (TEDA)”;
- Fushat prioritare të zhvillimit.

Ligji synon të japë mbështetje për "investitorët strategjikë" ose nëpërmjet:

1. Asistencë, në të cilën administrata publike koordinon, ndihmon, mbikëqyr dhe ndër të tjera i vë në dispozicion investitorit pronën shtetërore për qëllimin e investimit të tij dhe/ose
2. Procedura të veçanta, në të cilat mbështetja përfshin edhe shpronësimin dhe miratimin e marrëveshjeve të investimit nga Kuvendi i Shqipërisë.

• Ligji për Partneritetin Publik Privat, i udhëhequr nga parimet themelore të transparencës dhe mosdiskriminimit;

• Ligji për TEDA, i cili është një nga ndryshimet më pozitive në kuadrin ligjor ekonomik, duke synuar vënien në dispozicion të fushave teknologjike, ekonomike dhe bizneseve potenciale;

• Ligji për Investimet Strategjike, i cili siguron garanci maksimale ligjore dhe ofron lehtësira për investitorët vendas dhe të huaj. Aplikimi për marrjen e statusit “Investitor / Investim Strategjik i Asistuar/ Procedurë Speciale” zbatohet sipas modelit one-stop shop.

• Ligji për Turizmin, i cili përmirëson ndjeshëm kushtet për investime serioze në turizëm dhe siguron zhvillimin e sektorit;

• Janë nisur reformat themelore me synim një qasje të re ndaj biznesit;

• Janë marrë një sërë masash për lehtësimin e sektorëve të ndryshëm, si përpunimi aktiv dhe paketa e bujqësisë. Paketa mbështetëse po zhvillohen edhe për disa sektorë të tjerë, si turizmi, riciklimi dhe materialet plastike, agropërpunimi dhe industria mekanike.

Organet administrative në mbështetje të investimeve strategjike

Ligji themelon Komitetin e Investimeve Strategjike (CSI), një organ kolegjal në kuadër të Këshillit të Ministrave që miraton statusin e investimit strategjik 'për t'u ndihmuar' ose 'special'. Gjithashtu, do të monitorojë funksionimin e sistemit “one stop ëindoë” për shërbimet e ofruara investitorëve, performancën dhe ndikimin e investimeve strategjike dhe do të miratojë programet mbështetëse dhe fondet e dhëna për investimet strategjike.

Me këtë ligj krijohet një fond i pasurive të paluajtshme, i cili mund të përdoret nga shteti për të mbështetur investimet strategjike. Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA) shërben si ndërmjetëse ndërmjet investitorëve të huaj dhe qeverisë së Shqipërisë. Fokusi i Agjencisë është rritja e konkurrencës së sektorit privat, forcimi i potencialit eksportues të vendit dhe nxitja/mbështetja e investimeve të huaja direkte në Shqipëri, si dhe promovimi i potencialit turistik të vendit. AIDA ofron akses në informacione të përditësuara, ofron një mënyrë efikase komunikimi me organet qeveritare dhe shërben si "One-Stop-Shop", duke mbështetur investitorët gjatë gjithë procesit të investimit.

Kontributi i drejtpërdrejtë i AIDA-s në zhvillimin ekonomik të vendit theksohet nëpërmjet:

- Lehtësimi dhe mbështetja e investimeve të huaja direkte në Shqipëri;
- Rritjes dhe konkurrueshmërisë së Ndërmarrjeve të Vogla dhe të Mesme (NVM);
- Promovimit dhe ofrimit të asistencës për eksportet e mallrave dhe shërbimeve.

AIDA ndërmerr të gjitha nismat e nevojshme për zhvillimin e sektorit privat dhe për përmirësimin e klimës së biznesit, duke ndjekur dhe ndihmuar subjektet tregtare private në të gjitha fazat e veprimtarisë së tyre të biznesit, nëpërmjet ndërhyrjeve dhe bashkëpunimit me subjektet dhe organet e tregtisë së jashtme. Më shumë informacion mund të gjeni në aida.gov.al

12. LICENSIMI I BIZNESIT

Legjislacioni në lidhje me procedurat e regjistrimit dhe licencimit të biznesit është i harmonizuar me standardet e BE-së me fokus uljen e barrierave administrative për bizneset që operojnë në Shqipëri. Fillimi i një biznesi u bë më i lehtë nëpërmjet krijimit të Qendrës Kombëtare të Biznesit (QKB) dhe publikimit online të dokumenteve përkatëse, uljes së kostos së regjistrimit dhe konsolidimit të taksave, sigurimeve shëndetësore dhe regjistrimit të punës në një aplikim të vetëm.

QKB shërben si një zgjidhje “one-stop-shop” për regjistrimet e bizneseve për të gjitha llojet e subjekteve të biznesit në Shqipëri. Krahas regjistrimit në regjistrin e shoqërive tregtare, nënkupton edhe regjistrimin e drejtpërdrejtë për qëllime të taksave në nivel kombëtar dhe komunal, shëndetësisë dhe sigurimeve shoqërore dhe Inspektoratit të Punës.

QKB shërben gjithashtu si një bazë të dhënash publike online, e cila pasqyron statusin dhe informacionin kyç të një organizate, menaxhimin dhe fushën e veprimtarisë së çdo subjekti dhe sipërmarrësi të regjistruar. Për më tepër, NBC pranon dhe përpunon aplikimet për licenca, siç mund të kërkohej për aktivitete specifike, dhe lëshon të njëjtat në përputhje me rrethanat.

Regjistrimi falas online i biznesit bëhet përmes portalit qeveritar online [e-albania](#)

Pas përfundimit me sukses të regjistrimit ligjor të biznesit në QKB, aplikanti duhet të vizitojë Drejtorinë e Përgjithshme Vendore të Tatimeve dhe Tatimeve në bashki/komuna, për të kryer regjistrimin fiskal. Për më tepër, zbatohet parimi "heshtja është pëlqim". Në rastin kur QKB brenda afatit të detyrueshëm 1 ditë nga paraqitja e aplikimit për regjistrim, nuk kryen regjistrimin, nuk njofton pezullimin e aplikimit ose nuk njofton refuzimin, regjistrimi konsiderohet i pranuar menjëherë.

Subjektet duhet të regjistrohen në Regjistrin tregtar të QKB

Sistemi ekonomik i Republikës së Shqipërisë bazohet në ekonominë e tregut dhe në lirinë e veprimtarisë ekonomike. Legjislacioni shqiptar nxit dhe mbron veprimtarinë ekonomike. Megjithatë, legjislacioni parashikon detyrimin e regjistrimit për subjektet që ushtrojnë veprimtari ekonomike dhe tregtare. Regjistrimi i personave juridikë synon identifikimin dhe regjistrimin e biznesit, si dhe ka të bëjë me zbatimin e detyrimeve tatimore, punësimit dhe skemës së sigurimeve shoqërore e shëndetësore.

Kuadri ligjor përcakton detyrimin e regjistrimit për subjektet e mëposhtme:

- persona fizikë (sipërmarrës individualë), të cilët ushtrojnë një veprimtari ekonomike ose janë profesionistë të pavarur;
- kompani të thjeshta;
- kompanitë tregtare;
- degët e kompanive të huaja;
- zyrat e përfaqësimit të kompanive shqiptare dhe të huaja;
- shoqëritë e kursim-kreditit dhe sindikatat e tyre;
- kompanitë e bashkëpunimit të ndërsjellë (joint-venture);
- kooperativat bujqësore.

Licensimi i Biznesit

Licencat dhe lejet dhe/ose nënkategoritë përkatëse, që janë në kompetencë të QKL-së, ndahen në tre grupe:

1. Grupi i parë përfshin ato kategori apo nënkategori që kërkojnë vetëm vetëdeklarimet e aplikantit, për të vlerësuar nëse kriteret janë përmbushur siç duhet.
2. Grupi i dytë përfshin ato kategori ose nënkategori për të cilat vlerësimi i përmbushjes së kriterëve të licencimit, përveç vetëdeklarimeve, bazohet edhe në dokumente mbështetëse të paraqitura nga aplikanti.
3. Grupi i tretë përfshin ato kategori ose nënkategori për të cilat vlerësimi i plotësimit të kriterëve të licencimit, përveç vetëdeklarimeve dhe dokumenteve mbështetëse të paraqitura nga aplikanti, kërkon një proces inspektimi, testimi, konkurrimi, intervistimi, dëgjimi ose një metodë tjetër të vlerësimit. QKB dhe institucioni që mbulon fushën e veprimtarisë vendosin në varësi të afatit të përcaktuar në legjislacionin sektorial.

13. PASURITË E PALUAJTSHME NË TIRANË

Tirana mbulon rreth 80% të tregut të banesave në Shqipëri

Blerja e një apartamenti (Numbeo, 2021)

Çmimi për metër katror për të blerë apartament në qendër të qytetit: 230,000 ALL

Çmimi për metër katror për të blerë apartament jashtë qendrës: 110,000 ALL

Apartament me qira (1 dhomë gjumi) në qendër të qytetit: 47,000 ALL

Apartament me qira (1 dhomë gjumi) jashtë qendrës: 28,000 ALL

Qira në muaj (Numbeo, 2021)

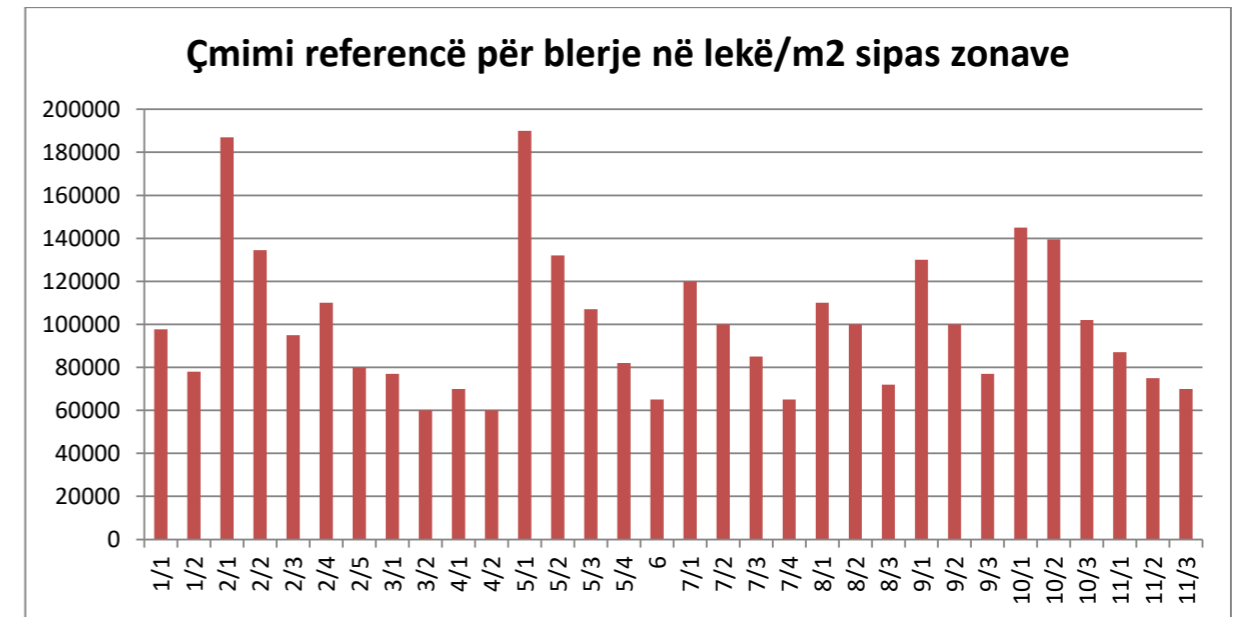
Apartament me qira (3 dhoma gjumi) në qendër të qytetit: 84,000 ALL

Apartament me qira (3 dhoma gjumi) jashtë qendrës: 50,000 ALL

Çmimet e apartamenteve në zona të ndryshme (ALL/m2)

Në grafik janë paraqitur çmimet mesatare të referencës për shitblerjen e ndërtesave të përdorura për qëllime banimi në bashkinë e Tiranës sipas zonave.

Burimi: tatime.gov.al

14. TIRANA NË NJË VËSHTRIM

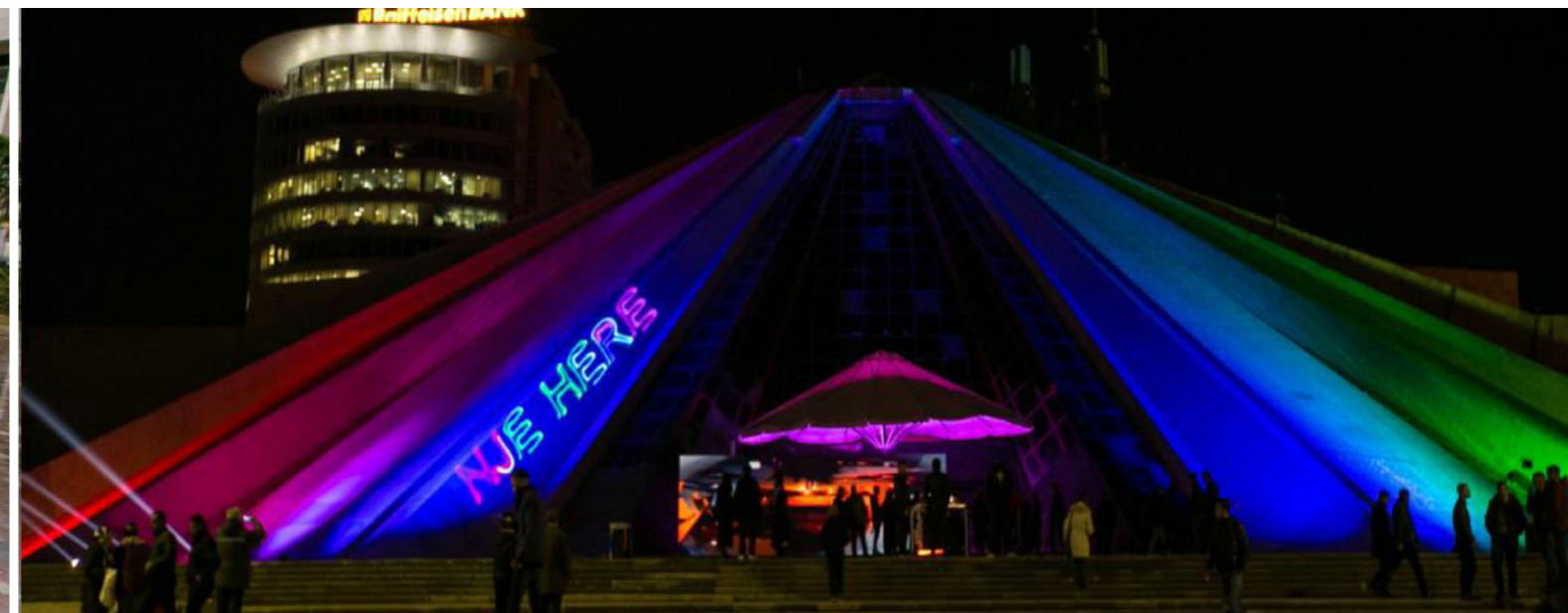
Kredite për foton © Bashkia Tiranë

Tirana është një nga kryeqytetet më të gjalla në Evropë dhe po bëhet shumë tërheqëse për emigrantët që po kërkojnë mundësi të reja. Tirana është kryeqyteti dhe qyteti më i madh i Shqipërisë (912,190 banorë në 2021). Është qendra administrative, kulturore, ekonomike dhe industriale e Republikës së Shqipërisë, e parashikuar të ketë më shumë se 1 milion banorë deri në vitin 2027.

Jeta në Tiranë

Si një qytet tipik mesdhetar, Tirana është plot me kafene të vogla dhe restorante të vogla. Kuzhina është e veçantë. Jo vetëm që mund të provoni gatime të shijshme specifike shqiptare, por duke qenë se shumë ish-emigrantë janë kthyer në shtëpi dhe kanë investuar në restorante të vogla familjare, ata kanë sjellë të gjitha aftësitë e tyre të fituara nga jashtë, kështu që ju mund të shijoni lehtësisht të gjitha ndikimet e mëdha nga Kuzhinë italiane ose greke. Ashtu si në mes të lindjes dhe perëndimit, veriut dhe jugut, e vendosur mes dy deteve të bukura dhe e mbuluar nga malet, Tirana po e ka shumë të lehtë të përshtatet me shijen e mirë të të ngrënit dhe të pirit, megjithatë me çmime shumë të mira.

Pjesa më e madhe e klubeve dhe lokaleve të qytetit ndodhen në zonën e Bllokut, e cila në kohën e regjimit komunist ishte vendbanimi i të gjithë figurave kryesore të diktaturës dhe qytetarët e Tiranës nuk lejoheshin as të kalonin. Gjithsesi, pas viteve '90, Bllok u kthye në zonën më cool të qytetit, ku janë përqendruar shumë lokale dhe lokale.

Kredite për foton © Bashkia Tiranë

Tipologjitë e Turizmit në Tiranë

Turizmi Kulturor

Tirana ka në territorin e saj një numër të konsiderueshëm monumentesh kulturore si: Kalaja e Tiranës, Mozaiku i Tiranës, Kasta e Dajtit, Kalaja e Tujanit, Ura e Brarit, Kalaja e Ndroqit, Kalaja e Dorzit, Kalaja e Petrelës, Kalaja e Persqopit, Kalaja e Lalmit, Shpella e Pëllumbasit, Varri i Nuses.

Për më tepër, në Tiranë mund të gjenden monumente dhe ndërtesa të tjera historike për t'u vizituar, si: Kulla e Sahatit, Xhamia e Et'hem Beut, Universiteti i Tiranës, Universiteti i Arteve, Ministrinë, Muzeu Historik Kombëtar, Muzeu Arkeologjik, Taneri. Ura, Galeria Kombëtare e Arteve, Piramida etj.

Turizëm Aventurë

Ky lloj turizmi po zhvillohet me shpejtësi në Tiranë. Krijimi i shtigjeve turistike dhe infrastrukturës për ecje dhe çiklizëm po fokusohet kryesisht në pasuritë natyrore dhe kulturore në territorin e Bashkisë së Tiranës. Shtigjet për ecje në shumicën e rasteve do të ndjekin rrugët e vjetra në zonat rurale, të cilat të çojnë në atraksione natyrore dhe kulturore. Ka turne të njohura me biçikletë në Priskë, Farkë, ngjitje në Brar, në malin Gamtit, në malin e Dajtit, ngjitje në Bovillë, shëtitje në ujëvarën e Askolit (Baldushk), etj.

Kredite për foton © Bashkia Tiranë

Turizmi Konferencial

Tirana është vendi perfekt për konferenca, seminare, simpoziume, panairë, seminare etj. Pallati i Kongreseve është struktura më e madhe në Tiranë dhe në vend, i vendosur në qendër të qytetit pranë tre hoteleve më të mëdhenj, institucioneve qeveritare dhe institucioneve të tjera kulturore. Qyteti ofron një numër të madh sallash konferencash të madhësive të ndryshme. Shërbimet e shumta të ofruara e kanë pozicionuar Tiranën qendrën kryesore të konferencave në Shqipëri.

Turizmi Dentar

Ky lloj turizmi ka lulëzuar kohët e fundit në Tiranë, për shkak të kostos së tij të ulët të shërbimeve dentare në krahasim me vendet e tjera si SHBA, Kanada, Australi, vendet e BE-së etj. Prandaj, ka shumë të huaj që vijnë në Shqipëri pikërisht për këtë qëllim.

Kredite për foton © Bashkia Tiranë

Agroturizëm dhe Turizëm Kulinar

Panairët me prodhime vendase të zhvilluara nga Bashkia motivojnë dhe inkurajojnë fermerët për prodhimin dhe tregtimin e produkteve Made in Tirana, duke tërhequr në këto tregje jo vetëm qytetarët, por edhe shumë turistë të huaj dhe duke i dhënë gjallëri zonës përreth. Në Tiranë dhe në zonën përreth ka shumë restorante dhe resorte, të cilat kanë një menu të pasur jo vetëm me gatime tradicionale, por edhe me kuzhinë ndërkombëtare. Ato sjellin përzierjen më të mirë të kuzhinës lokale dhe menuve të njohura evropiane dhe orientale. Gjithashtu, në Tiranë mund të gjeni kuzhina italiane, turke, greke, kineze, japoneze dhe të tjera kuzhina ndërkombëtare.

Sektorët kryesorë të investuar:

Tregtia, Akomodimi në Hotel, Komunikim dhe Transport

Tirana dhe zona përreth mund të luajnë rolin e një qendre rajonale të Ballkanit Lindor (ndërkombëtar) në drejtim të:

- Shërbimet financiare;
- Duke mos përjashtuar mundësinë e një burse;
- Shërbime moderne mjekësore me spitale të njohura ndërkombëtarisht;
- Shërbimet arsimore – veçanërisht në universitetet e arsimit të lartë që u shërbejnë popullsisë shqipfolëse nga vendet fqinje dhe jo vetëm.

Disa sektorë me potencial:

- Turizmi duke përfshirë jetën e natës;
- Shërbimet

© BASHKIA TIRANË

www.tirana.al

Fotografi nga Bashkia Tiranë